

चैत्यपाल (चैत्य + पाल) m. *Wächter eines Heiligtums* R. 5, 38, 29.

चैत्यमुख (चैत्य + मुख) m. *Wassertopf der Einsiedler* TRIK. 2, 7, 14. HIR. 64. So benannt nach der Aehnlichkeit der Oeffnung beim Krüge und beim buddh. Kaitja.

चैत्यपञ्च (चैत्य + पञ्च) m. *eine Cerimonie für Todtenmähler* ÂÇV. GRHJ. 1, 12.

चैत्यवत् (von चैत्य) in der Stelle वनं च भट्टा सहचैत्यवत् *den Wald mit dem Tempel* R. 5, 30, 21, wobei सह und das masc. Anstoss erregen.

चैत्यवृत्त (चैत्य + वृत्त) m. = चैत्यतरु AV. PARIC. in Verz. d. B. H. 94 (73). M. 9, 264. MBH. 2, 945. 3, 661. 12, 2636. R. 3, 43, 9. *Ficus religiosa* Lin. RATNAM. 190.

चैत्यशैल m. pl. Bez. einer buddhistischen Schule WASSILJEW 228. — Vgl. चैतिक.

चैत्यस्थान (चैत्य + स्थान) n. *ein durch ein Grabmal, einen Tempel geheiligter Platz* MBH. 13, 4729. चैत्यस्थाने स्थितं वृत्तं फालवत्तमिव दिज्ञाः (अनुजीवति) 7704.

चैत्र (von चित्र und चित्रा) 1) adj. *aus dem Kaitra oder Kaitra genannten Baume verfertigt*: धनं चैत्रं दिव्यमिन्द्रीवरम् MBH. 7, 76. — 2) m. a) Bez. eines Frühlingsmonats; der Monat, in welchem der Vollmond im Sternbilde Kaitra steht, P. 4, 2, 23. AK. 1, 1, 3, 15. TRIK. 3, 3, 348. H. 153 (der 5te Monat). an. 2, 420. MED. r. 37. KĀTJ. ÇR. 24, 7, 2. LĀTJ. 9, 9, 8. चैत्रप्रतिपदि वसन्तारम्भः Citat aus der Smṛti beim Schol. zu KĀTJ. ÇR. 5, 1, 1. फाल्गुणचैत्रौ वसन्तः SUÇR. 1, 20, 4. M. 7, 182. MBH. 3, 5068. 13, 5154. R. 1, 19, 1. चैत्रे विचित्राः तपाः BHARTR. 1, 35. MĀLAV. 82. PĀNĀT. III, 36. RĪGA-TAR. 5, 259. स तु सौरचान्द्रभेदेन द्विविधः । तत्र मीनराशिस्थयविकः सौरः । मीनस्थयविप्रारब्धशुक्लप्रतिपदादिदर्शान्तरान्द्रः । इति मलमासतत्त्वम् । ÇKDR. — b) N. des 6ten Jahres beim Umlauf des Jupiters VARĀH. BRH. S. 8, 8. — c) ein buddhistischer Bettler TRIK. 1, 1, 24. — d) ein gangbarer Mannsname, der wie *Cajus* zur allgemeinen Bez. einer unbestimmten Person gebraucht wird, GAUPAR. zu SĀMĀKĀK. 3. 7. Z. d. d. m. G. VII, 310. Sch. zu PRAB. 30, 11. Hierher gehört wohl auch: चैत्रो मैत्रातृपूर्वदेशे P. 2, 3, 29, Sch. — e) metron. von Kaitra, ein Sohn Budha's und Grossvater des Suratha BRAHMAVAIV. P. im ÇKDR. — चैत्रस्य यज्ञसेनस्य Ind. St. 3, 438. — f) N. pr. eines der 7 Varsha-Gebirge (वर्षपर्वत) TRIK. H. an. MED. HIR. 26. — 3) f. ई (mit oder ohne पौर्णमासी) Vollmondstag im Monat Kaitra und das an demselben übliche Opfer Z. d. d. m. G. IX, LXXIII. KĀTJ. ÇR. 13, 1, 4. 5. LĀTJ. 10, 5, 18. ÇĀNĀK. ÇR. 3, 13, 2. चैत्रीपक्ष LĀTJ. 10, 20, 2. — P. 4, 2, 23. MBH. 12, 3691. 14, 2086. — 4) n. a) *Grabmal*, = मृतकचैत्य H. an. = मृत TRIK. MED. — b) *Tempel* TRIK. MED. In den beiden letzten Bedd. wohl nur eine Verwechslung mit चैत्य.

चैत्रक m. 1) = चैत्र 2, a ÇABDAR. im ÇKDR.; vgl. चैत्रिक. — 2) patron. oder metron.: स्थापत्कचैत्रकाः (अन्धकवृत्तिषु) P. 6, 2, 34, Sch.

चैत्रकूटी (von चित्रकूट) f. Titel eines grammatischen Commentars COLLEBR. Misc. Ess. II, 43.

चैत्ररथ (von चित्ररथ) 1) adj. vom Gandharva Kitararatha handelnd: पर्वन् MBH. 1, 313 (vgl. Âdip., Adhijā 163. fgg.). — 2) m. a) patron.: चैत्ररथं मुनिम् MBH. 1, 3740. शशविन्दुं चैत्ररथम् 12, 998. f. ई von einer Tochter Çaçavindu's HARIV. 712. Vgl. चैत्ररथि. — b) N. eines Dvija

KĀTJ. ÇR. 23, 2, 3. MAÇ. in Verz. d. B. H. 73. — c) scherzhafte Bez. der Pubes beim Weibe (Kitararatha's Wald) DAÇAK. 3, 1. — 3) n. (mit oder ohne वन) der vom Gandharva Kitararatha für Kuvvera angelegte Wald AK. 1, 1, 4, 65. TRIK. 1, 1, 65. H. 190. MBH. 3, 842. 3095. 5, 3831. HARIV. 1636. 8948. 16232. R. 1, 28, 37. 2, 71, 4. 91, 46. 4, 44, 95. 6, 93, 21. VP. 169. BHĀG. P. 5, 16, 15. 9, 14, 24. KĀD. in Z. d. d. m. G. VII, 584. °प्रदेशान् RAGH. 3, 60.

चैत्ररथि (wie eben) patron.: तस्माच्चैत्ररथीनामेकः तत्रपतिर्जायते ऽनु लम्ब इव द्वितीयः PĀNĀT. Br. 20, 12. des Çaçavindu HARIV. 1972. — Vgl. चैत्ररथ 2, a.

चैत्ररथ्य (wie eben) n. = चैत्ररथ 3. BHĀG. P. 3, 23, 40.

चैत्रवती (von चैत्र) f. N. pr. eines Flusses HARIV. LANGL. I, 308. II, 400. Die erste Stelle fehlt in der Calc. Ausg., an der zweiten steht वेत्रवती.

चैत्रवाह्नी (von चित्रवाहन) f. patron. der Kitarāṅgadā MBH. 14, 2358. 2405. fälschlich °वाह्नी 1, 7827.

चैत्रमास (चैत्र + मास) m. der Freund des Frühlingsmonats, der Liebesgott H. 229, Sch.

चैत्रसेनि patron. von चित्रसेन MBH. 7, 916. fälschlich चित्रसेनि 1091.

चैत्रपर्णी 1) patron. von चित्र gaṇa नडादि zu P. 4, 1, 99. pl. PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 58, 5 v. u. — 2) N. pr. einer Localität gaṇa पलादि zu P. 4, 2, 80.

चैत्रावली (चैत्र + ग्रावली) f. der Vollmondstag im Monat Kaitra TRIK. 1, 1, 108.

चैत्रि m. v. l. für चैत्रिन् ÇKDR. u. d. letzten W.

चैत्रिक (von चित्रा) m. der Monat Kaitra P. 4, 2, 23. AK. 1, 1, 3, 15. H. 153.

चैत्रिन् m. = चैत्रिक RĪGĀN. im ÇKDR. — Vgl. चैत्रि.

चैत्रेय metron. von चित्रा (?) PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 57, 2.

चैदिक adj. (f. ई und आ) von चैदि gaṇa काश्यादि zu P. 4, 2, 116.

चैर्य adj. subst. zum Volk der Kēdi gehörig; Fürst der Kēdi (insb. Çiçupāla) TRIK. 2, 8, 22. RV. 8, 5, 37. 39. MBH. 1, 129. 2, 1523. HARIV. 1804. fg. VP. 422. BHĀG. P. 7, 1, 15. 30. 9, 24, 2. चैर्या f. MBH. 1, 3831. pl. = चैदि pl. das Volk der Kēdi TRIK. 2, 1, 10. H. 936.

चैत्तिर्त metron. von चित्तिता P. 4, 1, 113, Sch.

चैल 1) n. = चेल (s. d.) ein Stück Zeug; Kleid, Gewand VAJRV. 136. कृत्वा ० KAUC. 18. पाप ० 63. यमव्रतं चरेदकचैलस्त्रिचैलो वा 82. चैलवच्चर्मणां शुद्धिः (v. l. चेल ०) M. 5, 119. चैलकम्बलवेषमानि MBH. 1, 4994. चैलानि विव्यधुः 7055. चैलानि दुधुवुः 6, 1557. चैलभाजनभोजनम् 12, 3252. 6704. मृत ० 5348. 13, 2386. प्रदोतमिव चैलान्तं कस्तं दर्शनं सन्त्यजेत् 12, 10596. 13, 4832. स्नात्वा सचैलः (v. l. सचेलः) M. 5, 103. सचैलं (v. l. सचेलं) स्नातम् JĀGĀN. 2, 97. सचैलं स्नानम् PĀNĀT. III, 120. ददाति यो वै कपिलां (गो) सचैलाम् MBH. 3, 12725. — 2) m. Kleidermotte (von चेल) GOVINDAR. bei KULL. zu M. 12, 72; vgl. चैलाणक.

चैलक m. ein buddhistischer Bettler, der sich mit einem Stücke Zeug (चैल) zur Bedeckung seiner Blößen begnügt (?), BURN. Intr. 57. Lot. de la b. l. 392. — Vgl. चेलुक.

चैलिकि (von चैलक) patron. des Gīvala ÇAT. Br. 2, 3, 1, 34.

चैलधाव (चैल + धाव) m. Wäscher JĀGĀN. 1, 164.